

Reformatoři Jan Viklef a Jan Hus.

Některé věci o přechodu jejich myslí pro "Pokrok Západu" Fr. Stanisl. Huttsche.

(Pokračování.)

Tento spor ovšem byl mnohem ostřejší a následkově jeho, když se nepovedlo jej smířit, musili být velič a bouřliví. Knihy Viklefovy staly se nejvíce učeným mužem a pak veškerému duševně probuzenému národu v Čechách milé, ne pokud se dělily od učení církevního, ale že rovněž káraly církevní neřady, což nebylo v Čechách již nic nového. Pokud se srovnávaly neb nesrovnávaly s učením církve, na to milovníci jejich z věstího díla málo brali ohledu, neb hleděli v nich nalézati jen všecken smysl a otkřívati se srovnávajíc, žádné kacířské výpovědi Viklefovy nebájece, ovšem pak upíraje, že by byl psal to neb ono ve smyslu kacířském.

Naproti tomu straně druhé vysoce záleželo na tom, aby dokázala, že jest kacířství v knihách Viklefových. Pokud totiž knihy Viklefovy a kázání českých kněží čelila proti neřadám v církvi a ku potřebě opravy, nebylo lze jich zapověditi anebo právně jim překážeti, protože špatný stav věcí a potřeba ona nedaly se nikterak zapřít. Protož doktorové práv a theologie, pozváni arcibiskupem pražským, aby na novo proskoumali knihy Viklefovy, vydané od účenův i jiných některých obyvatelův pražských a složené v pokladní komoře dvora arcibiskupova roku 1408, vymysleli prostředek pohodlnější i obrátili přisnost zákonův církevních proti knihám i osobám, udáním [na ne kacířství]. Spůsoby tento zděl se jim tím nutnějším ba nezbytnějším, čím méně mravokárná kázání reformatův anglických i českých v církvi římské a zvláště v životě kněží měla žádoucího účinku, a čím stále méně byla naděje, že církev Kristova kdy bude upravena tak, jak staré evangelium a navá povinnost vyžadují.

Tato církev jako by ani neslyšela, co reformatoři angličtí a čeští již po padesát let k ní mluvili, klesala do zkaženosti vždy hrubější.

V Římě té doby již měli veliký strach o udržení svého panství v Čechách. Dostávali velmi obávané zprávy od arcibiskupa pražského, Zbyňka i od mistrů a kněží soukromě v službě jejich horlivých, co v Čechách se děje. Nemohli zajisté namítati nic proti steskům a horlení Čechův na spustlost v církvi; byliť hlavním pramenem věř neřesti, a právě svými nejnovějšími skandály ve sporech několika současných papežův o náměstnictví Kristova na zemi dokazovali, že v církvi jest všechno ještě tisíckrát horší, než jak v Čechách se kázalo. Však tím pilněji přemýšleli, jak by všecken odpor proti sobě potlačili. Tudíž přišli jim velmi vhod poslove arcibiskupa pražského (1409) vypravěný s mnohými dary ku kardinálům i k papeži, aby opět oznámili, kterak z návođu Viklefitů hyne všechna poslušnost ku představeným duchovním. Těmito posly arcibiskup pražský žaloval v Římě na Husa ještě zvláště, že na kázáních svých v kapli betlemské bouřil lid proti všem správcům církve, a dal papeži nejposlednější pokynuti, že by bylo nejlépe, kdyby papež vydal zákon, jímžto veliké kázání v kaplích a v jiných místech kromě kostelův katedrálních, kolegiálních, farních a klášterních, byt byly kaple i od papežův stvrzeny neb osvozeny, na přístě se zapovědá. Tato žádost čelila jediné proti Husovi, poněvadž arcibiskup věděl, jakmile Hus nebude smět kázati v kapli betlemské, že nebude moci kázati vůbec; neboť tím byl arcibiskup list, že na kazatelnu nebude puštěn stranou římskou, která ještě byla v držení všech kostelův.

Papež římský, Alexandr V., srovnal arcibiskupovi vesměs velmi dobře, a vydal zvláštní bullu (20. prosince 1409), kterouž přání jeho vyhověl. Právě v ní, že dle hod nověných zpráv ve městě pražském, v království českém a markrabství moravském i v jiných krajinách některé kacířské věty znamenitě se rozmohly, tak že mnohých věřících srdce jsou jimi sprzněna; protož pro velké množství těch takto sprzněných že jest vůle papežova, aby rychle se to předešlo. Tedy dával své plnomocenství arcibiskupu pražskému, aby všechny bludy a kacířství v diecesi své hleděl vymýtit a zvláště rozšiřování nauky Viklefovy aby zapověděl pod klatbou, a knihy Viklefovy aby vytrhnul z rukou věřících. Mimo to zakázal papež, aby v žádné kapli v Čechách nebylo kázáno lidu. Jakmile arcibiskup pražský tuto bullu papežovu dostal do ruky (v březnu 1410), měl ihned hotový plán, jak všem novotám v národě českém udělá konec. Nejdříve požádal výrok soudcův, které sám již před 2 lety byl ustanovil nad snebnými k němu knihami Viklefovými. Soudcové (čtyři mistři theologie a dva doktoři práv), věděli, co arcibiskup sobě přeje slyšet, i předložili mu zdání avšak ve způsobu povzbudivém, že knihy Viklefovy chovají v sobě kacířství, zvláště o svátosti oltářní. V kterých výpovědích a jaká to kacířství by byla, opatrní soudcové nepověděli. Takové podrobné a odůvodněné zprávy ani nebylo arcibiskupovi vůbec potřeba; on již věděl, co učiní. Ani se tím netajil, jakým způsobem z nařzení papežova nejjistěji vytrhne kacířské knihy Viklefovy z rukou věřících. Ustanovil se na tom, že je spálí.

Když tato pověst roznesla se po Praze a jedni radost měli, druhí pak znova se nepokojili a reptali, položena byla valná schůze univerzity na den 15. června 1410, za rektorství Jana Ondřejova, řečeného Šindel, doktora lékařství. V té schůzi téměř jednohlasně, toliko mimo doktory, které arcibiskup byl zvolil za soudce, uzavřeno, že universita s arcibiskupem a s preláty jeho nikterak nesnáší se v tom, aby knihy mistra Jana Viklefa měly býti spáleny, ale že universita chce jíti ku králi se žádostí, aby přeznal takovému spálení knih, z kterýchž by musil přijíti zmatek universitě, králi i všemu království. Však arcibiskup již spěchal k činu. Na zejtří po opoždění schůzi univerzity svolal všechno své kněžstvo a jiné občanstvo pražské k synodě do svého paláce na Malou Stranu. Sešli se někteří preláti, opatové, převorové klášterův a jiné duchovenstvo, též mistři, doktoři, studenti a lid světský hojným počtem. Arcibiskup seděl na soudné stoličce, a po kázání, kterým synoda byla zahájena, dal čísti sepsaný rozsudek tohoto znění: "Předně, poněvadž všechny knihy Viklefovy, k soudu předloženy, dle uznání komise i také dle vlastního přeavědění arcibiskupova, patrně v sobě chovají kacířství, protož že on, arcibiskup, z moci od stolice apoštolské sobě propůjčené ty všechny odsuzuje, a aby s očí věřících tím lépe mohly býti vzdáleny, že jest jeho vůle, aby byly spáleny ohněm." (Tu pak vyřčeny byly tituly 17 spisův Viklefových, jichž exempláry u arcibiskupa již po dvě leta ležely). Co by se týkalo ostatních knih, které ještě nejsou předloženy, že arcibiskup sobě zřizuje rozsudek na čas přísti. Poněvadž pak Přebík z Husna, Hroch z Podvekl, Michal z Drnovic, Petr de Valentia, Jan z Landšteina a prokurator jejich mistr Marek z Hradce rozkazu se protivili a knih Viklefových, kteréž měli, nevydali, protož arcibiskup ještě je jim přidává lhůtu šestidenní, aby do toho času ty knihy v komoře pokladní v jeho dvoře složili pod pokutou klat-

by, kterouž po vypršení šesti dnů všichni správcevce kostelův, farních i klášterních, neokajíce dáleho rozkazu, s kazatelnicí v každý den nejdělní a sváteční, jako obyčej jest, mají prohlásiti, a toutž pokutou klatby propadnouti má každý, kdožby věda někoho knihy Viklefovy majícího, v šesti dnech u arcibiskupa jeho neudal. Dále arcibiskup zapověděl, aby nikdo artikuloů Viklefových, již prve odsouzených, ani veřejně ani tajně neudržel, jim neudil ani jich nehájl, jinak že ztrati, kdyby je slavně neodvolal, své místo kněžské i s důchody, že zbaaven bude způsobosti k nabýti jiných a konečně že bude vaazen do vězení; neboť prý ta věc jemu zvláště byla poručena od stolice apoštolské. Zároveň zapověděl arcibiskup veliké kázání v kaplích pražských, nebo na místech soukromých, rozumí se, že také pod pokutou klatby.

(Pokračování bud.)

Státní příslušnost Čechů předmetem mezinárodního sporu. — Zahraničný odbor ve Washingtoně sestavuje listiny o poměrech soustátí k jiným mocnostem a jelikož to jde po abecedě, je "Austria" (Rakousko) skoro na kraji. Listy vyměněné s vládou rakouskou jsou na počátku věnovány téměř výhradně záležitosti Jana Beneše z Chicaga, kterýž jest občanem americkým a máje právovní list americký, navrátil se do Rakouska návštěvou, ale byl hned sebrán a s listem tím odveden na vojnu. Vláda Spojen. Států zakročila, avšak rakouská vláda namítal, že Beneš mezi těmi pěti roky, kdy čekal na udělení amerického občanského listu odešel ze Soustátí na dlouhou dobu několika roků, takže nebyl prý oprávněn dostati občanský list, kterýž jest podmíněn 5letým trvalým pobytem ve Sp. Státech a následkem toho že jest jeho list podvodně prý zjednan a neplatný, proto že má právo Rakousko k občanu tomu jako ku svému poddanému. Rakouská vláda v posledním dopisu o této věci žádá vrchní soud v Chicagu, aby jen vyšetřil věc tu a zbavil Beneše jeho neprávě nabytého občanství amerického, aby nebyly žádné zbytečné starosti pro obě strany.

Lev XIII. a hnutí křesťansko sociální. — Papež svěřil dvěma učeným kněžím vypracování listiny, kterou hodlá vydati v příčině křesťansko sociálního hnutí. Dal jim v přičině té určitě pokyny. Práce tato bude předložena papeži už počátkem května, uveřejněna bude ale teprve někdy v pozdním letě, poněvadž Lev XIII. jest zvyklým před věcí co nejdůkladněji v projevech svých každé slovo uvážiti a každou větu pilovat. Některé listy vdeňské přinášejí také již porušené zprávy o obsahu tohoto dokumentu, poněvadž však zrovna v poslední době neosvědčily se jejich vatikánské prameny a protože dále ve zprávách svých řídily se více než jednou zbožným přáním svým než-li skutečností, neresagueme zatím na sdělení jejich, na mnoze si odporující, vyčkávajíce v příčině obsahu a tendence projevu papežova zpráv spolehlivějších.

Krev vám řekne, je-li nečistá; poznáte to na všeobecném stavu zdraví. Na místo síly nastane slabost, kůže jindy čistá dostane skvrny a jiné vyrážky. Před více než 110 lety složen byl z kořínků rostlin prostředek, který dosud nebyl ničím dostižen. — Dr. Petra HOBOKO. On čistí, dává nový život, ale neopíjí. Ne lékárníci, nýbrž jedině místní jednatel pro HOBOKO jej prodávaj. Píšte: Dr. Peter Fahrney, Chicago, Ill.

Každá rodina ve Spojených Státech vt, že Severův Balsám proti plícní neduhy jest nejlepší pro středkem proti kašli.

Dr. C. ROSEWATER, Office: 222 v Bee budově, Omaha, Neb. Nejstarší a nejznámější český právník V NEBRASCE FR. DOLEŽAL VE FREMONT, NEB.

Dr. Jos. Simeček, český lékař a ranbojč, ve Wilber, Neb. Gradovaný na Rush Medical College v Chicagu.

Dr. E. Holovtchiner, český lékař, office na rohu 15. a Howard ul., č. 10. Omaha, Neb.

JUDr. JOS. SCHEINER, advokát, Praha, Václavské nám.

FR. J. NOVÁK, HUMBOLDT, NEB. pojišťující, pozemkový a přeplavní jednatel. VEŘEJNÝ NOTÁŘ.

JOS. F. FUERTH, v Marshalltown, Iowa, OBCHODNÍ A POZEMKOVÝ JEDNATEL.

SEVEROV KRVECISTITEL, odstraňuje nečisté látky z krve, léčí nemoci krevní, kožní vyrážky, boláky na nohou, vředy, svrab, unavenost, ospalost a jest zvláště výtečný lék pro jarní nemoci. Cena \$1.00. Na prodej ve všech lékárnách.

SEVEROV SILITEL, Nemoci ledvin a jater, nezdrávnost, trudnomyslnost, nepravdělnost v močení, vodnatelnost, řezavku, močový kámeň, zánět ledvin jistě vyléčí.

Dráha s pohovkovými vozy DO TEXAS. MKT. Wagonovy Buffetové Speci Vozy VOLNÉ POHOVKOVÉ VOZY na všech vláčkách. Nejlepší dráha do všech míst Kansas, Indianském území, Texasu, Mexiku a na Tichomořském pobřeží. Jde přímo do: Denison, Sherman, Greenville, Dallas, Ft. Worth, Hillsboro, Waxahachie, Waco, Temple, Belton, Taylor, Gainsville, Lockhart, Henrietta, San Marcos, La Grange, Denton, Alvarado, HOUSTON, GALVESTON, AUSTIN A SAN ANTONIO.

Kupte si PŘEPLAVNÍ LÍSTKY DO ANEBO Z ČECH ZA NEJLEVNĚJŠÍ CENY. J. J. HAVELKY vrchního přeplavního jednatel: \$58 z Chicaga do Prahy a naspět.

POJIŠTĚNÍ PROTI OHNI za nejlevnější poplatek. Písemná otevřena v neděli od 8. do 11 h. ráno. Adresa poštovní: J. J. Havelka, Room No. 34. 144 E. Van Buren st. Chicago, Ill.

Navštívíte Omahu? Jest-li ano, neopomeňte zastaviti se u prostřed Prahy u starého známého J. Ondráčka, 1332 jiz. 13. ul. který má pro vás vždy nejlepší Omazký ágr, importované koňalky i vína všeho druhu, jakož i dobré doutníky. Moje importovaná granská jest jediná toho druhu ve městě. Zastavte se u mně a přesvědčte se 41.1r

Do Saunders a okolních okresů! Rolníci, jenž přejí si učiniti pěstku na farmu aneb pozemek na nejlevnější možné aroky, poji stiti majetek u spolehlivých společnostech, koupiti nebo prodat farmu, přeplavní listky do Čech neb naspět, vymana děditví ve v. s. aneb potře bují-li práce notářské druhu kenokoli, nechť s těvros obrátí se na

ALOIS J. KUDRNU v Pevním Národním Banku VE WAHOO, - NERR.